

OVER >

> Modernisering welstandstoezicht:

van standaard proces
naar specifieke behoefte

Deventer met Schopbrug, 1615 >

< Gevelsteen Hessewagen

...wegen vertellen het verhaal van de samenleving...

In 2009 heeft de werkgroep **Ontwikkeling ruimtelijke kwaliteit overheden (Orko)** binnen **Het Oversticht** een flinke stap gezet als voorbereiding op de komende veranderingen in het welstandstoezicht. Centraal stond de vraag: **Hoe komen we van een welstandstoetsende rol aan het eind, naar een procesrol aan het begin van een bouwproces?**

De drive om vanuit de toetsende rol te evolueren naar de meewerkende procesrol komt voort uit de zorg en passie voor ruimtelijke kwaliteit die bij Het Oversticht 'de reden voor bestaan' is. Daarbij spelen we in op de ontwikkelingen op het gebied van ruimtelijke kwaliteit die in 2009 en 2010 in een stroomversnelling zijn gekomen. De invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening en de Wabo, het digitaliseren van de (bouw)vergunningprocessen en veranderingen in gemeentelijk beleid beïnvloeden de uitvoering van de welstandsadviespraktijk. De inhoudelijk gedreven en professionele zorg van Het Oversticht voor ruimtelijke kwaliteit is niet tegenstrijdig met deze ontwikkelingen. Door vernieuwing en aanpassing, door de welstandsadviespraktijk te moderniseren en daarnaast nieuwe producten te ontwikkelen, kan Het Oversticht haar missie blijven uitdragen.

De resultaten tot nu toe

Er is door Het Oversticht voorgesorteerd op de nieuwe mogelijkheden en wensen rondom welstand en ruimtelijke kwaliteit. Er wordt invulling gegeven aan de nieuwe mogelijkheden die ontstaan. Om te voldoen aan de nieuwe werkwijze in het kader van de Wabo en de wensen vanuit de verschillende gemeenten vernieuwt Het Over-

sticht haar dienstverlening. Een voorbeeld daarvan is het project 'Een toekomstbestendig welstandstoezicht'. Het bestaat uit drie deelprojecten: Wabo, Welstand Transparant (digitalisering welstandsnota's) en de pilot advisering ter plekke, waarbij plannen volledig bij gemeenten worden afgedaan.

Verdere uitvoering in 2010

De afgelopen periode was de tijd van innoveren en ontwikkelen. Nu staan we voor de uitvoering van de ontwikkelde plannen en concepten. Niet alleen vanuit onze eigen passie, maar vooral omdat de 28 gemeenten die de klanten én leden zijn van Het Oversticht hun wensen steeds duidelijker maken. Die uitvoering vindt plaats in de adviespraktijk bij 'onze gemeenten'. De traditionele welstandstoets gaat uit van een min of meer gestandaardiseerd proces. In de komende periode zullen gemeenten meer specifieke wensen formuleren, bijvoorbeeld het welstandsvrij maken van gebieden, het inzetten van een stadsbouwmeester in plaats van een welstandscommissie of het zo veel mogelijk afhandelen van de welstandstoets in de eigen organisatie. Het Oversticht staat klaar om die transformatie te begeleiden en om ook in de nieuwe situatie een eigen bestaansrecht te verwerven.

Informatie > **Harriët Gerrits** ■ hgerrits@oversticht.nl
Mathijs Assink ■ massink@oversticht.nl

Medewerkers van Het Oversticht tijdens de werkconferentie Welstand, februari 2010, Hogeschool Windesheim

In opdracht van de provincie **Overijssel** onderzoekt **Het Oversticht** de cultuurhistorie van (water)wegen. Begin mei is het resultaat van het onderzoek in concept, voorzien van kaartmateriaal, tekeningen en profielschetsen, aan de provincie voorgelegd.

Turfvaart Dedemsvaart

De projectgroep stond voor een interessante taak. Over wegen bleek weinig bekend en daarbij zingen er veel onwaarheden rond. Projectleider Marieke van Zanten: "We kijken naar wegen met onze kennis van nu. Veel van wat we denken te weten, berust op aannames. Vraag je mensen bijvoorbeeld naar de betekenis van de postweg, dan gaan ze ervan uit dat dat wegen waren waarop post vervoerd werd. Dat gebeurde, naast goederen, ook wel, maar de betekenis van het woord postweg ligt in post als locatie, een plek waar stilgestaan werd en de paarden gewisseld. Ander voorbeeld: als wij nu aan wegen denken, hebben we een soort lijn in gedachten, een snelle route die je van A naar B leidt. De wegen van vroeger volgden een veel grilliger patroon. De begaanbaarheid bepaalde de weg. Zo had je zomer- en winterwegen. Hessenwegen hadden een heel organisch verloop en waaierden soms uit tot een breedte van anderhalve kilometer doordat de karrensporen werkten als omgekeerde rails en koetsen en ander verkeer zich naast de karrensporen een weg gingen banen." Omdat de projectgroep nauwelijks kon terugvallen op literatuur en onderzoek en omdat de beschikbare bronnen elkaar op belangrijke punten nogal eens tegenspraken, werd een beroep gedaan op mensen uit de wereld van archeologie, landschap en geschiedenis. Marieke van Zanten: "Dat waren ongelooflijk vruchtbare bijeenkomsten. Deze mensen hebben een schat aan kennis. Met behulp van kaarten en atlanten hebben we in een aantal sessies hun kennis op papier gezet. Dat vormde de basis van ons onderzoek." Voor Marieke van Zanten is het verhalende element het meest leuke aan het onderzoek. "Er blijkt een voor mij tot nu toe onbekende

wereld schuil te gaan achter wegen. Wegen vertellen een verhaal over de samenleving. Hoe verliepen de contacten, wat vond men belangrijk? Neem bijvoorbeeld de handelsroutes. Dit waren belangrijke internationale routes voor het vervoer van o.a. goederen en personen. Ondanks dat de meeste routes niet heel goed werden onderhouden zagen veel steden wel het belang in van een goede infrastructuur. Steden beconcurrerden elkaar om de gunsten van de handelslieden zodat die de route langs hun stad zouden nemen. Steden probeerden hun aantrekkingskracht te vergroten door wegen te bestraten, wachttijden bij de pont in te korten of goede trekvaarten te maken. Andere steden anticipeerden hierop of probeerden het bouwen van bijvoorbeeld een nieuwe brug tegen te houden. Ook interessant om te zien is hoe sommige dingen soms door elementaire missers faliekant mislukten en nu toch nog prachtige doelen krijgen. Zoals kanalen die te ondiep bleken voor het scheepverkeer, maar nu alsnog een prachtig ecologisch of toeristisch doel dienen."

Het Oversticht brengt in dit deel van het onderzoek de historische waarde van (water)wegen in beeld in relatie tot de ruimtelijke kwaliteit. Op basis hiervan zal gekeken worden welke vervolgstappen gezet kunnen worden om die kwaliteiten optimaal in te zetten als bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit van de Overijsselse infrastructuur.

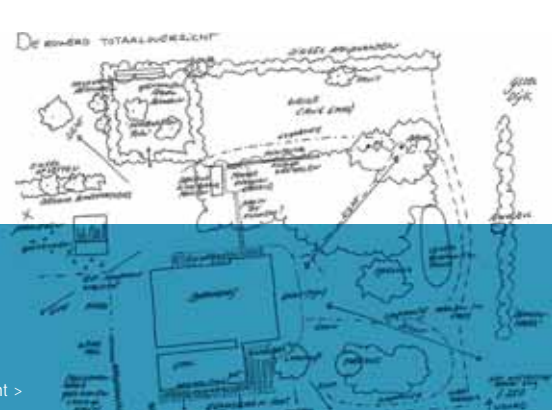
Informatie > **Marieke van Zanten** ■ mvanzanten@oversticht.nl

Wieringen, Wierdijk

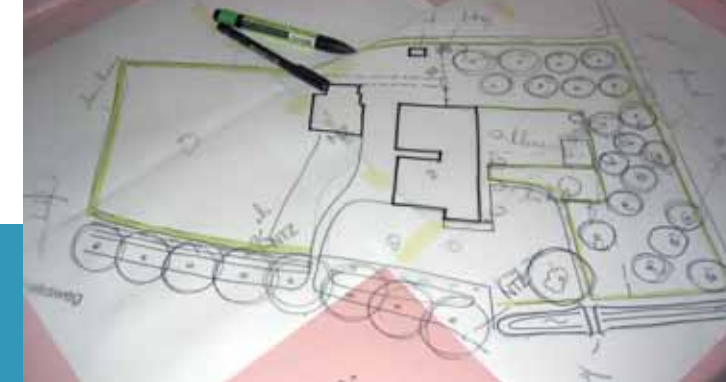

< Diepenveen, Molenweg
Project herstel fruitgaarde

De Ruwerd totaaloverzicht >

betrokkenheid, enthousiasme en deskundigheid sleutel tot succes

Door Gerard Hendrix en
Ingrid van Herel

IJsselhoeven:

In de IJsselvallei van Zutphen tot Hattem, aan weerskanten van de IJssel, zet een bewonersorganisatie zich al 8 jaar in voor het behoud-door-ontwikkeling van markante, beeldbepalende boerderijen: de IJsselhoeven. Het Oversticht heeft in verschillende perioden een belangrijke rol gespeeld bij het werk van de stichting. Gerard Hendrix, projectleider Stichting IJsselhoeven en Ingrid van Herel, vanuit Het Oversticht betrokken bij de stichting, doen verslag.

Via een erfadvies over een monumentale T-hoeve, de Blankemate in Nijbroek, kreeg Het Oversticht destijds contact met de bewoners die zich niet alleen voor hun eigen hoeve inzetten maar ook een groep enthousiaste mensen bijeenbracht om projectmatig – met projectleiding – aan de slag te gaan met het behoud van de IJsselhoeven. Vanaf het begin heeft Het Oversticht meegedacht over een projectvoorstel om het werk van de stichting mogelijk te maken, bijvoorbeeld door een subsidie vanuit het Belvedere programma.

Het eerste project van de stichting, 'IJsselhoeven, schakelen en verbinden', had tot doel om kennis en betrokkenheid te genereren en daarbij niet alleen de boerderij maar ook het erf, het landschap en het gebied tot onderwerp te nemen. In die fase maakte Het Oversticht een Atlas van IJsselhoeven en werden de bewoners getraind om zelf de zogenaamde hoeve-gesprekken te voeren. Bovendien organiseerde Het Oversticht workshops voor nieuwe architectuur van IJsselhoeven en haar erven. De informatie die beschikbaar kwam, werd verwerkt in drie boekjes die onderdeel werden van een 11-delige cassette met IJsselhoeven-informatie. Het Oversticht vervulde ook de functie van vraagbaak.

Nadat dit fundament was gelegd, kon de Stichting IJsselhoeven zelfstandig aan de slag en heeft Het Oversticht een bijdrage geleverd aan het Groene Project door het geven van een lezing over de IJsselerven en het ontwerpen van verschillende 'stijl-tuinen'. Recent is zowel procesmatig als inhoudelijk mee-ontworpen aan de inrichting van 'tussenruimtes' langs de nieuw aan te leggen dijken aan de dorpsranden van Vorchten en Veessen. Bovendien deed Het Oversticht mee aan de expertisegroep van het project KJK, gericht op ruimtelijke kwaliteit waarbij ook architectuur en gebiedsidentiteit onderwerpen waren.

Leerpunten

Het komt gelukkig vaker voor dat bewoners zich inzetten voor het behoud van erfgoed. Stichting IJsselhoeven onderscheidt zich door uitdrukkelijk te kiezen voor behoud door verandering, voor een inzet die veel breder is dan alleen voor het erf-

goed zelf – bijvoorbeeld ook aandacht voor het immateriële agrarische erfgoed en voor gebiedsontwikkeling – en door, vanaf het begin zelf de regie in handen te houden. De stichting heeft zich redelijk snel geformaliseerd en is zelf op alle fronten heel pragmatisch aan de slag gegaan.

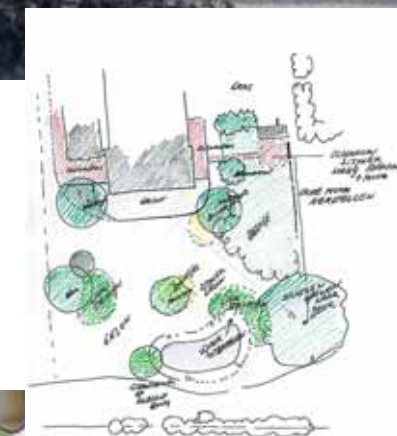
De ervaring vanuit de stichting is dat Het Oversticht zeker in het begin een belangrijke rol kon spelen bij projectformulering en bij het vergroten van de deskundigheid van de betrokkenen bij het project. De combinatie van ervaring en kennis én van inzicht in projecten en processen bleek van grote waarde. De gehanteerde systematiek – wat hebben we, wat willen we en hoe komen we daar – werkt uitstekend. Later kon de expertise op het ontwerp voor erven en dorpsranden worden ingezet.

Het Oversticht van haar kant constateert dat de bewonersorganisatie, Stichting IJsselhoeven, vanaf het begin wilde leren, gretig informatie opnam en verwerkte en zichzelf ten doel stelde zo praktisch mogelijk te werken. Ware dat niet het geval geweest dan zou weliswaar de betrokkenheid en verantwoordelijkheid van Het Oversticht groter gebleven zijn maar de 'duurzaamheid' van de initiatieven aanzienlijk minder.

Gezamenlijk concluderen beide partijen dat het feit dat Het Oversticht de breedte van de doelen die de Stichting zich stelde kon bedienen, dus niet alleen gebouw en erf maar ook landschap en gebiedsontwikkeling (= ruimtelijke kwaliteit), geleid heeft tot een goede verbinding tussen Het Oversticht en Stichting IJsselhoeven.

Misschien is de belangrijkste ervaring wel dat Stichting IJsselhoeven heeft laten zien dat de voorwaarde voor succes niet alleen ligt in betrokkenheid en enthousiasme, maar dat het ook gaat om deskundigheid. Voor Het Oversticht moet het daarentegen naast deskundigheid en ervaring ook gaan om betrokkenheid. Want uiteindelijk zijn het mensen die iets met elkaar willen: het gaat om hen, hun ambities en de praktijk. Daar kunnen mooie dingen uit voortkomen en een inspirerende basis om samen op voort te bouwen!

Informatie > [Ingrid van Herel](#) ■ ivanherel@oversticht.nl

Ontwerp concept voorerf >

Buffer tegen crisis levert veel moois op

Wie momenteel door de steden, dorpen en buitengebieden van Overijssel rijdt, valt op hoeveel monumentale gebouwen er in de steigers staan. De verklaring ligt in een aangepaste monumentenregeling, door de provincie Overijssel op 3 juni opengesteld: een extra financiële injectie van ruim zestien miljoen euro.

Denekamp, Nicolaaskerk

Het Huis der Gemeente: nooit gebouwd Overijssel

In de afgelopen jaren hebben wij in OVER> aandacht besteed aan de nieuwe gemeentehuizen die werden gebouwd na de herindelingen van rond 2000. Daarna keken we naar de achterblijvers: de gemeentehuizen die een nieuwe functie kregen. Zij stonden model voor de belangrijkste opgave die deze tijd kenmerkt: hergebruik en transformatie van bestaande structuren en gebouwen. Recent valt een andere categorie op: de gemeentehuizen die wel werden ontworpen, maar niet werden gebouwd.

In Deventer werd na een competitie met 5 deelnemers het ontwerp gekozen van bureau Neutelings Riedijk. De maquettes van de inzendingen vormden in 2007 een fraaie expositie in het plaatselijk architectuurcentrum Rondeel. Een ambitieus programma voor stadskantoor en bibliotheek trok inzendingen van een prestigieuze verzameling architecten zoals bureau Hertzberger, Kraaijvanger Urbis, ArchitectenCie en het Franse bureau Ibos & Vitart. Na twee keer sneuvelen van een college over dit onderwerp is Deventer terug bij af. Herbezinning op de binnenstad en heroverweging van huisvestingsvragen van stad en bibliotheek zetten de maquette van Neutelings Riedijk in een museaal isolement.

In Almelo werd nog dit jaar uit een finale van drie inzendingen het ontwerp voor een stadhuis gekozen van Meyer en Van Schooten Architecten. Ontwerpen van Coenen en van Kraaijvanger Urbis werden daarmee gepasseerd. Bij de collegewisseling na de recente verkiezingen is de bouw van een nieuw stadhuis op een laag pitje gezet en wordt hergebruik en transformatie van het oude (van J.J.P. Oud) bestudeerd. In Hengelo kraakt de uitvoering van het plan 'Lange Weme' in zijn voegen, omdat de ontwikkelaar zijn knopen telt. Van dat plan maakt de bouw van een nieuw stadskantoor deel uit. Ook hier een Europese aanbesteding en de keus uit een aantal ontwerpen van vooraanstaande architecten als DOK, Henket, IAA Enschede en EGM.

Wat deze voorbeelden gemeen hebben, is dat een architect gezocht wordt door een ontwerp te laten maken. Dat is riskant en onnodig. Riskant, omdat al die ontwerpen erg veel geld kosten, zowel van de gemeenten als van de ontwerp bureaus. Bovendien zijn die Europese aanbestedingen juridisch weinig flexibel, zodat gesleutel aan een gekozen ontwerp al snel tot gedoe leidt, of tot juridische procedures van de afgewezen partijen. De selecties gebeuren vrijwel steeds door ad-hoc commissies die geen gemeenschappelijk referentiekader hebben. De commissieleden zagen samen nooit één gebouw, wat de rol van opdrachtgever bemoeilijkt.

De opgave is ook steeds complex. Behalve een bouwprogramma (vaak voor meer dan één functie) is er ook een belangrijk stedenbouwkundig probleem op te lossen: een impuls voor

de binnenstad, de hoeksteen voor een nieuw masterplan, enz. De helderheid van de opgave is daarmee niet altijd even groot. En tenslotte: onderzoek aan de opgave, de referenties en de locatie wordt vaak aan de hand van de inzendingen gedaan of op zijn minst vervolmaakt. Zo worden aan het ontwerp en de ontwerper wel hele hoge eisen gesteld en dat dan ook nog in een democratisch te legitimeren proces, waarin vaak de bevolking ook nog een duit in het zakje moet doen.

Onnodig is het maken van ontwerpen ook. Het kan eenvoudiger. Gebruik de Europese aanbesteding voor het vinden van een architect. Dat is een ontwerper, waarmee je op basis van vertrouwen een ontwerpproces inzet dat ruimte biedt voor onderzoek aan locatie en programma. Dat terugkoppelingen mogelijk maakt met diverse partijen en de betrokkenen allemaal in positie brengt: de opdrachtgever die een opdracht heeft, de ontwerper die luistert en ontwerpt, de gebruikers en belanghebbenden die zich serieus genomen en betrokken voelen. Dat betekent investeren in de rol van opdrachtgever. Alleen al bij de keuze van de ontwerper is een reisje van de selectiecommissie langs werken van geselecteerde kandidaten, met een presentatie ter plaatse, veel effectiever dan een stapel tekeningen of een kamer met maquettes. Hoewel we inmiddels wel een mooie expositie kunnen maken van de verloren ambities op het slagveld van de stadhuisontwerpen.

Informatie > [Dirk Baalman](mailto:dbaalman@oversticht.nl) ■ dbaalman@oversticht.nl

Maquette Stadskantoor/bibliotheek Deventer, Neutelings Riedijk architecten.

afbeelding boven links: Artist impression stadhuis Almelo (3Deek i.o.v. Meyer en Van Schooten Architecten)

afbeelding boven rechts: Visie ECM stadskantoor Hengelo

Deventer, abdij Sion

Enschede, Berenbroek

Opleidingstraject RIBO

Met de regeling, gericht op het wegwerken van restauratieachterstanden, anticipeerde de provincie snel en adequaat op de economische recessie door een bijdrage te leveren aan de werkgelegenheid en het behouden van vakkennis.

Johan Abbink, bouwkundige en monumentendeskundige van Het Oversticht, bemant met incidentele ondersteuning van collega's van Het Oversticht, de provinciale monumentencommissie. Deze commissie adviseert ook over Rijksmonumenten buiten de bebouwde kom. Hij adviseerde over de stroom aanvragen die na het openstellen van de aangepaste monumentenregeling vooral in juni zijn bureau bereikte. "Direct nadat de provincie in juni partijen op de hoogte had gesteld van de regeling, volgden de aanvragen elkaar in hoog tempo op. Sommige planindieners hadden eerder aangeklopt bij het Rijk, visten daar achter het net en konden nu wel meedoen met de provinciale regeling. Projecten die in aanmerking wilden komen moesten uitvoeringsgereed zijn en er moest vóór 1 maart 2010 gestart worden. Dat betekende dat plannen voor eind 2009 waren beoordeeld."

De eis dat alleen die projecten in aanmerking kwamen waarbij sprake is van het wegwerken van de totale restauratie-achterstand was een harde. Abbink: "Voorwaarde was dat je moest kunnen instromen in de onderhoudssubsidie van het Rijk. Het ging dus niet om half werk. De hele restauratie-achterstand moest, om gebruik te kunnen maken van de regeling, zijn weggewerkt. Soms moest ik negatief adviseren omdat projecten al een BRIM-(onderhouds)subsidie van het Rijk hadden."

Johan Abbink bekeek met een kritisch oog alle aanvragen en bouwplannen: "Ik heb getracht in alle redelijkheid te beoordelen of iets subsidiabel is en onduidelijkheden in de aanvragen te onderzoeken en eruit te halen door in gesprek te gaan met aanvragers, architecten en gemeenten. Soms kun je daardoor alsnog aantonen dat iets een technische noodzaak heeft en daardoor een plan of een deel ervan subsidiabel maken." Alhoewel het werk van Abbink vooral gericht was op het voortraject en het mogelijk maken van restauraties volgt hij de uitvoering nog steeds op de voet. "Wat ik mooi vind is dat er veel jongeren zijn betrokken bij de restauraties. De provincie heeft destijds een warme aanbeveling gedaan aan de subsidie-aanvrager om projecten uit te laten voeren als restauratieopleidingstraject via de Stichting RIBO. Hierdoor komen jongeren aan het werk en blijft het vakmanschap behouden." Gevraagd naar de projecten die hem in het bijzonder na aan het hart liggen blijkt het moeilijk een keuze te maken: "De watertoren met omliggende installatie in Nijverdal die geresatureerd wordt, vind ik een prachtig project vanwege het behoud van moderne 'oude' materialen zoals beton en staal. Ook geweldig: de molen van Fakkert te Hoonhorst die door het Rijk met de inventarisatie van molenrestanten is aangeduid als incomplete molen waardoor de restauratie subsidiabel is geworden. Of de Buitenkerk in Kampen, waar de grote problemen die de kerk had met de stabiliteit, nu opgelost worden."

Informatie > [Johan Abbink](mailto:jabbink@oversticht.nl) ■ jabbink@oversticht.nl

Hoonhorst, molen Fakkert

Boskamp, Willibrordkerk

Hoonhorst, molenaarswoning

Toen ik drie jaar geleden bij Het Oversticht kwam werken liet ik de Arnhemse stek waar ik tien jaar gewerkt had achter me: de gemeentemusea Arnhem. Het was tijd om het onbekende te verkennen en te knopen aan de wereld van ervaringen en contacten in Arnhem opgedaan.

Dat gevoel moet ook de nieuwe directeur van het Stedelijk Museum Zwolle Adriaan de Regt gehad hebben, toen ook hij Arnhem inwisselde voor Zwolle. Eén van zijn eerste wapenfeiten is een tentoonstelling waarbij hij zeventiende eeuwse schilderijen uit de Zwolse collectie combineert met het werk van één van Arnheems meest interessante kunstenaars: Ad Gerritsen (Arnhem, 1940).

Op het eerste gezicht lijkt dit misschien een geforceerd samengaan - bij nader inzien blijkt echter hoe helder en legitiem deze keuze is. Het werk van Ad Gerritsen lijkt mooi en makkelijk. Kijk je langer, dan wringt en schuurt het. Geen wonder, want achter de beelden, vaak in serie gemaakt, gaat een wereld schuil van onderzoek door de kunstenaar naar de rafelranden van onze samenleving, zoals pornografie, misdaad, hysterie etc. Zo ontstond uit onderzoek naar het denken over de fysiognomie van misdadigers en de clichématige wijze waarop deze gefotografeerd werden, zijn serie Verbeelde Kriminelen. Het werk van Gerritsen zet vraagtekens bij de vanzelfsprekendheid en scherpte waarmee wij gewoon zijn te denken over normaal en afwijkend en goed en kwaad. De beelden hebben verschillende lagen en betekenissen.

Hier ontmoet het werk van Gerritsen dat van zeventiende eeuwse schilders als Pieter van Noort, Hendrick ten Oever en Gerard ter Borch. Werk in bezit van het Stedelijk Museum Zwolle. Dankzij iconografische studies weten wij dat deze voorstellingen vaak niet zijn wat ze lijken te zijn. Er gaat een wereld van betekenissen achter schuil die voor de mensen uit de tijd zelf overigens gesneden koek waren. Kijken wij naar een vogeltje in een kooitje dat uit zijn kooi gelokt wordt, zoals bij het werk 'De tamme spreeuw' van Pieter van Noort, dan wist de zeventiende eeuwse mens dit direct te duiden als verlies van de maagdelijkheid van het meisje. Voor ons is dat 'lezen' nu lastiger; je moet zowel bij de schilderijen van Gerritsen als bij dat van de zeventiende-eeuwers iets meer weten van het onderzoek en de wereld die achter de schilderijen schuilt. Dat maakt de tentoonstelling behalve een aangename visuele ervaring ook tot een interessante belevenis. Afreizen naar Zwolle dus!

Petra Versluis, communicatieadviseur Het Oversticht

'Dubbele bodems versus dubbelzinnigheden, kijken versus lezen' is van 2 mei t/m 29 augustus te zien in het Stedelijk Museum Zwolle. Zie www.stedelijkmuseumzwolle.nl

Deventer

Rood-voor-Rood > De tentoonstelling Rood-voor-Rood, vrucht van samenwerking van het Rondeel en Architectuurcentrum Twente, brengt projecten in beeld die voortgekomen zijn uit de Rood-voor-Rood regeling. Het gaat om vijf projecten in Salland en Twente. Traditionele en eigen-tijdse oplossingen; gebouwen getoond in relatie tot het landschap en het erf waarin en waarop ze staan. Het is aan de bezoeker om te constateren of de uitwerking van de regeling een bijdrage levert aan de ruimtelijke kwaliteit van het landschap. Of de gerealiseerde resultaten werkelijk voldoen aan de bedoeling van de regeling, komt aan de orde tijdens een debat op 3 juni. Dan zal Jandirk Hoekstra een aantal betrokkenen bevragen over hun opvattingen en intenties.

De expositie is tot 20 juni te zien in Deventer en verhuist daarna naar Enschede, Architectuurcentrum Twente.

www.rondeeldeventer.nl

In april klonk het startschot voor de cursuscycclus Aan de slag met de omgevingsvisie. Deze gratis cursus voor ambtenaren uit Overijssel bestaat uit componenten die naar eigen behoefte, op maat kunnen worden samengesteld. Het is nog steeds mogelijk om op onderdelen in te schrijven. Zie www.oversticht.nl

Het Oversticht heeft in opdracht van de provincie Overijssel een interactieve 'tool' ontwikkeld, gericht op de ontwikkeling van 'rood' op nieuwe landgoederen (Het Oversticht hanteert overigens de term buitengoederen), maar ook te gebruiken bij de ontwikkeling van nieuw rood op bestaande landgoederen. De vorm die gekozen is, is die van een gespreksagenda die, anders dan toetsing achteraf, onderwerpen agendeert voor de actoren in het proces: opdrachtgevers, ontwerpers en overige partners. Een vorm die het denk-, ontwerp- en ontwikkelproces voortdurend aanscherpt. De gespreksagenda is verstuurd naar alle gemeenten in Overijssel. Downloaden kan via www.oversticht.nl of bel voor verzending: 038-4213257.

Colofon

Over > is een uitgave van Het Oversticht en wordt verspreid onder de leden van Het Oversticht, bestuurders en ambtenaren van de provincie Overijssel, de Overijsselse gemeenten en de gemeenten Dronten en Noordoostpolder, leden van de welstandscommissies, architecten, stedenbouwkundigen en overige relaties van Het Oversticht.

Redactie-adres

Het Oversticht
Postbus 531, 8000 AM Zwolle

Telefoon (038) 421 32 57

Telefax (038) 421 81 84

E-mail mail@oversticht.nl

Internet www.oversticht.nl

Redactie Mathijs Assink,
Dirk Baalman, Petra Versluis

Basis lay-out Cascade, Amsterdam

Vormgeving Annelies Mikmak

Foto's Werk Ad Gerritsen: Clemens Boon. Omslag: Gooike Postma. Foto's p. 6 RIBO. Overige foto's: Het Oversticht

Druk Coenradi, Zwolle

© Het Oversticht, Zwolle, mei 2010

ISSN 1569-6359